

Úvodní slovo

Milí kolegové a přátelé, pracovníci městských úřadů, dopravní odborníci, zájemci o udržitelnou mobilitu,

právě čtete poslední elektronický Zpravodaj sítě měst z České a Slovenské republiky CIVINET v roce 2014.

Dovolte nám na konci roku krátké ohlédnutí za prvními krůčky CIVINETu v České a Slovenské republice. CIVINET je sice stále „v plenkách“, své aktivity započal v únoru tohoto roku, ale oficiálně přišel na svět (byl zaregistrován) 15. listopadu 2014 jako nezisková nevládní organizace – spolek. Přesto již městům a dopravním odborníkům nabídl řadu aktivit.

Ty odstartovaly únorovým seminářem, který se konal v Praze na Ministerstvu dopravy. Mezi jeho účastníky jsme provedli malý průzkum toho, jaká témata města zajímají a jaké typy aktivit jsou pro ně nejvíce užitečné. Na základě výsledků tohoto průzkumu bylo jako stěžejní téma na letošní i příští rok vybráno integrované dopravní plánování a tvorba plánů udržitelné městské mobility (ang. SUMP, Sustainable Urban Mobility Plan). S velkým zájmem ze strany měst se pak setkala exkurze do Brna zaměřená na inovativní dopravní řešení v řízení dopravy a městské hromadné dopravě a zkušenosti ze dvou projektů CIVITAS. Za zmínku určitě stojí i společný seminář s Magistrátem města Prahy k plánům udržitelné městské mobility.

CIVINET vydal v tomto roce tři čísla elektronického Zpravodaje (v červnu, září a prosinci). Zpravodaj jsme rozeslali zástupcům měst a vybraným pracovníkům městských úřadů nad 30 tisíc obyvatel z České a Slovenské republiky.

Členy CIVINETu jsme coby sekretariát CIVINET podpořili při podávání žádostí o granty z Fondu aktivit evropského projektu CAPITAL, podíleli jsme se na odborné náplni výcvikového programu evropského projektu BUMP, aktivně komunikujeme se zástupci řady měst a snažíme se reflektovat problémy měst při plánování a realizaci projektů k udržitelné mobilitě a hledat pomoc při jejich řešení.

Nejdůležitějším počinem v letošním roce byla ale oficiální registrace CIVINETu, který tak na území ČR a SR funguje jako spolek dle Občanského zákoníku. Zakládajícím členům CIVINETu děkujeme za jejich úsilí o zapsání této nevládní neziskové organizace do spolkového rejstříku. Zakládající členové se také stali prvními členy Řídící rady CIVINETu. Více o fungování CIVINETu najdete v následujícím článku.

V tomto čísle Zpravodaje se opět vracíme k problematice integrovaného dopravního plánování a SUMPům. Tentokrát se podíváme na to, s jakými problémy se potýkají v Anglii, Švédsku a Bulharsku, a jak se můžeme z těchto problémů poučit.

Nabízíme Vám také články o chytrých semaforech v Jihlavě, které dávají přednost vozidlům MHD, a v Basileji, kde je cyklistům umožněno stálé odbočení vpravo na řízených křižovatkách, představíme Vám odvážné plány nové starostky Paříže na omezení dieslových automobilů ve městě a nezapomněli jsme ani na plánované aktivity CIVITAS a CIVINETu v příštím roce.

Všem, kteří se v letošním roce podíleli na činnosti CIVINETu, zúčastnili se některé z našich akcí nebo přispěli do Zpravodaje, děkujeme a těšíme se na další spolupráci v novém roce. Aktivit a služeb rezervovaných pro členy Civinetu využijí v roce 2015 i další města nejen z České republiky, ale také ze Slovenska. Bude slyšet více hlasů, názorů a zkušeností, budeme intenzivněji komunikovat i s dalšími evropskými městy. Větší prostor chceme nabídnout také zvoleným zástupcům do městských a obecních zastupitelstev. Městům se zájemem o udržitelnou mobilitu nabídneme řadu akcí, na jejichž účasti budou členové CIVINETu zvýhodněni. Připomínáme, že členství v CIVINETu bude i v roce 2015 zdarma.

Příští číslo Zpravodaje můžete očekávat v březnu příštího roku. Příjemné čtení se spoustou užitečných informací a v roce 2015 hodně úspěšných kroků k udržitelné mobilitě Vám přeje

Tým sekretariátu CIVINET Česká a Slovenská republika

Obsah

Strana 1: Úvodní slovo, Obsah

Strana 2: CIVINET Česká a Slovenská republika funguje jako samostatný právní subjekt

Strana 3: Cíle spolku CIVINET Česká a Slovenská republika, Exkurze za inspirativními řešeními v dopravě ukázala řízení hromadné dopravy v Brně

Strana 4: SUMP – s čím se potýkají některé evropské země

Strana 5: Chytré semaforey dávají v Jihlavě přednost městské hromadné dopravě

Strana 6: V Basileji proběhlo úspěšné testování preference cyklistů na křižovatkách, CIVINET Španělsko a Portugalsko podporuje inteligentní dopravní systémy, Jak se stát městem přátelským k rodinám

Strana 7: Paříž chce do roku 2020 zakázat vjezd automobilů s naftovými motory do centra, Změna priorit v evropském výzkumném programu Horizont 2020, Guinnessův dopravní rekord v San Diegu

Strana 8: Jak se stát členem CIVINETu, Kalendárium: Události v roce 2015

Strana 10: Kontakt

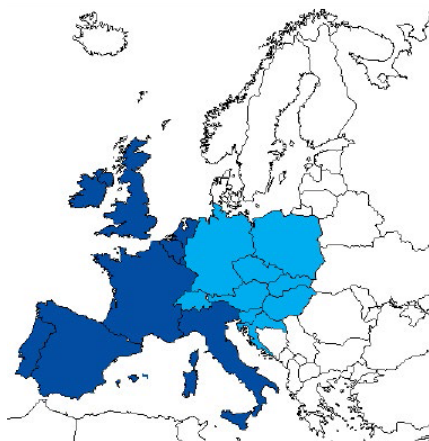
CIVINET Česká a Slovenská republika funguje jako samostatný právní subjekt

Dne 15. listopadu 2014 byl CIVINET Česká a Slovenská republika zaregistrovaný u Rejstříkového soudu v Brně. Má status nevládní neziskové organizace, konkrétně spolku podle Občanského zákoníku ČR. Do své registrace fungoval CIVINET v rámci evropského projektu CAPITAL, který také vznik CIVINETu finančně podpořil a bude jeho aktivity podporovat do poloviny roku 2016.

CIVINET Česká a Slovenská republika je jednou z deseti organizací CIVINET, které v Evropě fungují na principu jazykovém – sdružují města ze zemí, které používají jazyk/jazyky vzájemně srozumitelné. Cílem CIVINETů je zprostředkovat zkušenost evropských měst především s iniciativou CIVITAS a zaváděním opatření k udržitelné mobilitě v místním jazyce a snížit tak jazykovou a kulturní bariéru mezi městy EU, propagovat inovativní řešení k udržitelné mobilitě na úrovni měst a zprostředkovat komunikaci mezi místní, národní a evropskou úrovní.

Činnost vyvíjí tyto CIVINETy: Frankofonní, Španělsko a Portugalsko, Velká Británie a Irsko, Itálie, Slovinsko a Chorvatsko, Nizozemí a Flandry, Německy mluvící, Maďarský, Polský a Česká a Slovenská republika. CIVINETy tak pokrývají 17 členských států EU a mají celkem 225 členů z celé Evropy.

Náplň všech sítí CIVINET je tvořena se stejným záměrem: zajistit městům dostatečné zázemí pro prosazování a realizaci udržitelné mobility a s ní spojených rámcových opatření. Jednotlivé sítě mezi sebou spolupracují jak na evropské úrovni (výměna know-how v tématech CIVITAS), tak i na úrovni místních výměn (např. exkurze a stáže pro získání informací o systémových řešeních a konkrétních opatřeních). CIVINET Česká a Slovenská republika bude ve velké míře využívat i těchto příležitostí.

Mapa: Existující sítě CIVINET

Zakládajícími členy CIVINETu Česká a Slovenská republika jsou města Olomouc, Jihlava a Karlovy Vary, tato města také tvoří první Řídící radu spolku. Ta směřuje a rozvíjí aktivity CIVINETu, zastupuje spolek navenek a řídí rozpočet spolku. Předsedou Řídící rady a manažerem celé sítě CIVINET ČR a SR je město Olomouc.

V příštím roce bude ustavena Politická rada CIVINET. Tu tvoří jeden politický zástupce z každého členského města. Jejím úkolem je dát CIVINETu politické zaměření, reprezentovat spolek na politické

úrovni a komunikovat s evropskou Poradní politickou radou CIVITAS (tzv. PAC).

Všichni členové CIVINETu tvoří Valnou hromadu, která je také nejvyšším orgánem spolku. Valná hromada mimo jiné volí členy Řídící rady, schvaluje strategii sítě CIVINET, změny v podmínkách členství a výši členských poplatků či schvaluje změny Stanov (změny jsou podmíněny souhlasem Evropské komise).

A na jaké aktivity CIVINETu se můžeme těšit v roce 2015?

Hlavní událostí v roce 2015 bude březnová valná hromada členů a výroční konference, na které přivítáme domácí i zahraniční odborníky. Účast přislíbila zástupkyně Evropské komise, která představí možnosti financování udržitelných dopravních řešení z evropských zdrojů a evropské iniciativy na podporu udržitelné mobility. Odborník z Velké Británie se podělí o zkušenosti s tvorbou Local Transport Plans (LTP neboli SUMPů) britských měst a regionů. LTP začaly vznikat na začátku 90. let minulého století, v současné době se v Británii používá již třetí generace těchto plánů, jejichž rozsah i zaměření se postupně měnily. Budeme tak mít exkluzivní možnost poučit se z britského vývoje, jejich pozitivních i negativních zkušeností.

Rozvíjíme také komunikaci s dalšími CIVINETy. Společně se CIVINETem Slovinsko a Chorvatsko a Německy mluvícím CIVINETem připravujeme společnou dvoudenní exkurzi po zajímavých dopravních řešeních ve švýcarském Zurichu. Bude to příležitost nejen se podrobně seznámit s dopravním plánováním, parkovací politikou a programy podpory udržitelné mobility pro firmy v tomto městě, ale i navázat kontakt s dalšími městy – účastníky exkurze a zároveň členy ostatních zapojených CIVINETů.

Budeme Vám také dále zprostředkovávat informace o aktuálním dění v České republice a Slovenské republice i v EU a novinky v oblasti udržitelné mobility prostřednictvím Zpravodaje, seminářů, školení či diskusí anebo našich internetových stránek (<http://www.cdv.cz/civinet-sit-k-udrzitelne-mobilite-ve-mestech/>). V roce 2015 bychom také rádi podpořili aktivity našich tematických skupin.

Foto: Jednání Řídící rady CIVINET, 19. 11. 2014

-hbf-

Cíle spolku CIVINET Česká a Slovenská republika:

- Propagovat přístup CIVITAS k principům integrované udržitelné mobility mezi městy, v médiích, mezi širokou veřejností a dalšími relevantními subjekty na území České a Slovenské republiky;
- Propagovat Iniciativu CIVITAS v českém či slovenském jazyce, a tím přispět k odstranění jazykové bariéry;
- Informovat členy sítě a další česká a slovenská města o výsledcích Iniciativy CIVITAS;
- Zprostředkovat dialog mezi místními autoritami, státní správou a Evropskou komisí na témata udržitelné mobility s přihlédnutím k situaci v Česku a Slovensku;
- Podpořit aktivní komunikaci mezi členy sítě CIVINET a členy sítě European Civitas Forum a Evropskou komisí a projektovou spoluprací;
- Pomáhat členským městům v počáteční fázi přípravy plánů udržitelné mobility (tzv. SUMPů), prosazovat principy udržitelné dopravní politiky a zavádět osvědčená opatření v udržitelné městské mobilitě.

Členové CIVINET Česká a Slovenská republika ke dni 15. 12. 2015:

Řádní členové: Statutární města Olomouc, Jihlava a Karlovy Vary

Přidružení členové:

- Nadace Partnerství
- Výzkumné centrum Žilinskej univerzity v Žiline
- Asociace cyklistických měst
- ROPID Praha
- Dopravný podnik mesta Košice, a.s.

Tematické skupiny CIVINET ČR a SR:

- Integrované plánování
- Veřejná hromadná doprava
- Řízení poptávky po dopravě
- Cyklistická a pěší doprava
- Čistá vozidla a paliva
- Logistika a přeprava zboží
- Parkování

Exkurze za inspirativními řešeními v dopravě ukázala řízení hromadné dopravy v Brně.

Síť měst a obcí CIVINET Česká a Slovenská republika připravila na 20. listopad 2014 exkurzi nazvanou Inspirativní řešení v dopravě. Místem exkurze byl brněnský dopravní podnik a městská organizace Brněnské komunikace, a.s. Příprava tedy probíhala v úzké spolupráci s Magistrátem města Brna, kterému za jeho čas tímto děkujeme, konkrétně zaměstnancům odboru dopravy – Ing. Vladimíru Bielkovi (vedoucímu odboru dopravy) a Mgr. Ivě Machalové. Akce byla určena zástupcům měst a obcí, zájem o ní byl velký a nakonec se ani na všechny nedostalo i přes navýšení kapacity účastníků. Pět účastníků dorazilo ze Slovenska.

Exkurze začala v sídle brněnského dopravního podniku, kde nám jeho pracovníci představili RIS - řídicí a informační systém brněnské MHD, což je i mimo hranice ČR ojedinělý moderní nástroj k řízení městské hromadné dopravy. Slouží k okamžitému rozpoznání odchylek v provozu MHD a k jejich rychlé a úspěšné eliminaci, umožňuje okamžitou kontrolu odezvy na rozhodnutí dispečera či dokonalejší preferenci vozidel MHD na řízených křižovatkách. Projekt RIS zajistil také ozvučení všech vozidel MHD, kde jsou vyhlašovány názvy zastávek a důležité informace, a zajišťuje automatickou odpověď na povel kapesního slepeckého vysílače. Vizualní i akustické informace jsou cílené - cestující dostávají ve správný čas a na správném místě správnou informaci. Základem RIS je datová rádiová síť pro trvalé spojení všech vozidel MHD s dispečinkem.

Každé vozidlo předává na dispečink automaticky v intervalu přibližně 20 sekund svoje provozní údaje. V případě potřeby se z vozidla na centrálu a opačně posílají textové zprávy a povely pro informační zařízení pro cestující. RIS rovněž zajišťuje fónickou komunikaci dispečera a řidiče a umožňuje dispečerovi promluvit k cestujícím. Data systému RIS je možné prohlížet nejen on-line, ale je možné i pátrat v archivech a například kvalifikovaně hodnotit stížnosti (zdroj: <http://www.dpmb.cz/?seo=ris-cz>). Zajímavá byla prohlídka samotného řídicího centra. Většina návštěvníků zde byla ohromena mj. detailním rozlišením kamerového systému, který sleduje dopravní situaci na vybraných místech Brna.

Další program byl naplánován v budově Brněnských komunikací, a.s. Tam jsme se přesunuli jak jinak než šalinami (zde velké poděkování OD MMB za volné jízdenky pro všechny členy exkurze), zároveň jsme otestovali, zda je pro tuto cestu po Brně rychlejší MHD nebo auto. Kolegové, kteří se přesouvali autem, byli v B-komu o pár vteřin později, což je správné. Centrální technický dispečink Brněnských komunikací, a.s., je nové pracoviště, které bylo vytvořeno ve vazbě na otevření brněnských tunelových komplexů. Jeho hlavním cílem (a rozsáhlé stěny monitorů nás o tom přesvědčily) je monitorovat a řídit provoz v brněnských tunelech. Systém je plně automatický, sám dokáže detekovat mimořádnosti v tunelech a zvukovým i obrazovým signálem upozornit dispečery, že je někde problém.

Vedle toho v sobě pracoviště centrálního technického dispečinku integruje řadu dalších činností, mimo jiné dohled nad světelným signalizačním zařízením, centrální řízení dopravy, dohled parkovacích automatů a parkovišť se závorovými systémy, pravidelné kontroly technologických zařízení všech tunelů, nepřetržitě sledování bezpečnosti a plynulosti dopravy na vybraných úzlech pomocí kamerového systému či nepřetržitou dispečerskou službu (zdroj: http://www.bkom.cz/spravni-usek#stredisko_spravy_ssz).

Foto: Představení řídicího systému Dopravního podniku města Brna.

Na závěr odpoledne proběhla v zasedací místnosti Brněnských komunikací, a.s., krátká prezentace přípravy brněnského plánu udržitelné městské mobility (SUMP). Brno ví, kde město bota tlačí, a bylo příjemné slyšet, že hlavním smyslem toho, proč se město do plánu městské mobility pustilo, nebyla možnost pořídit ho za prostředky z dotací nebo výhledová nutnost ze strany dopravní politiky EU, ale skutečné dopravní problémy města, které může SUMP pomoci řešit. V závěrečné diskuzi padalo mnoho dotazů na klíče k úspěchu při prosazování změn ve městě. Odpovědi bylo mnoho, ale nejčastěji rezonovalo slovo „parkování“. I zde může jít Brno příkladem, za poslední roky dokázalo vytěsnit dopravu v klidu z centrální části města. Dlouhodobé koncepční plánování s jasnou a reálnou vizí přináší úspěchy. Názory, plány, ale zejména skutky brněnského odboru dopravy jsou toho důkazem.

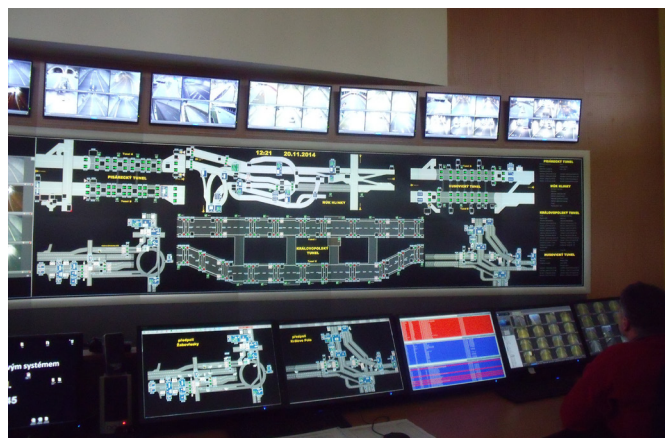

Foto: Obrazový panel v řídicím centru Brněnských komunikací, a.s., ukazuje jednotlivé dopravní úseky brněnských tunelů. Dopravní mimořádnosti jsou detekovány automaticky, obsluha je upozorněna audiovizuálním signálem.

Foto: Celkový pohled na řídicí centrum Brněnských komunikací, a.s. V horní části jsou záběry z kamer, pod nimi jsou plány tunelů a křižovatek.

-ZS-

SUMP – s čím se potýkají některé evropské země

Plány udržitelné městské mobility (SUMP) se pomalu přesouvají z teoretické roviny do praxe ve většině zemí EU. Města v některých zemích, jako např. Francie či Anglie, dokonce vytváří tyto plány ze zákona povinně. V České republice jsou první takovéto plány zpracovávány v Brně, Opavě, Ostravě a Plzni. Na Slovensku zatím žádné město zkušenost se SUMP nemá, první kroky tímto směrem učinila Bratislava. V ČR a SR v současnosti tyto plány nejsou povinné, nicméně předpokládá se jejich rozšíření během několika málo let, protože celkově městům pomáhají řešit situace s kongescemi, zvolit adekvátní nabídku dopravních řešení a pracovat s poptávkou po dopravě tak, aby postupně narůstaly podíly udržitelných druhů dopravy.

Obvykle nestačí pouze rozšířit dopravní generel o nemotorovou dopravu a zohlednit další oblasti (jako demografický vývoj, územní rozvoj, životní prostředí, ekonomiku atd.), SUMP je komplexní plán

i proces. Důležitá je formulace vize, důraz na udržitelnost a zapojení veřejnosti od samého počátku přípravy plánu. Jak ve svém článku v časopise Smart Cities z listopadu 2014 píše Z. Sperat: „Povýšení tradičních generelů na SUMP vyžaduje změnu technického pohledu i politického postoje“. Ve svém článku dále upozorňuje na některé důležité aspekty v souvislosti s povýšením dopravního generelu na SUMP:

- potřeba silně propojit akční plány, uskutečněné realizace a monitorování;
- adekvátní zapojování veřejnosti po celou dobu řešení SUMPu (a zároveň poskytnout dostatečnou osvětu v chápání významu dopravní udržitelnosti);
- bariéra v dosud trávající orientaci společnosti na infrastrukturu pro auta (silná lobby);
- odpor ze strany některých úředníků, nedostatek spolupráce napříč odbory, především dopravy a územního plánování;

- úředníkům chybějí důležité znalosti;
- nedostatek prostředků k pořízení i naplňování SUMPu;
- nedostatek koordinace mezi různými úrovněmi státní správy;
- odmítavé postoje k iniciativám EU;
- politický konzervatismus, obava politiků z toho, že orientaci na udržitelnost vyvolají odpor u svých voličů „automobilistů“ a z toho plynoucí nejistota, jak prodat přínosy SUMPu ve srovnání se současnou praxí.

Podívejme se proto na některé zkušenosti (pozitivní i negativní) ze starých i nových členských států EU. Začneme s těmi s větší zkušeností se SUMP – Velkou Británií (resp. Anglií) a Švédskem. Poté se zaměříme na stát, kde se tyto plány teprve pomalu rodí – Bulharsko.

Anglie, podobně jako řada dalších zemí, čelí problémům s nedostatečnými znalostmi a kapacitami zaměstnanců městských úřadů podílet se na tvorbě a realizaci SUMPů. Snahou obvykle je využít maximálně kapacity vlastních zaměstnanců, posílit jejich znalosti a schopnosti pracovat v multi-disciplinárních týmech, a spolupracovat s vnějšími subjekty, které mohou rozšířit schopnosti a znalosti zaměstnanců či najmout zaměstnance s chybějícími znalostmi (např. v marketingu). Noví zaměstnanci s rozdílnou kvalifikací mohou přinést „nový vítr“ a úhel pohledu do týmu. Teprve jako poslední možnost je považován subkontrakt – zadání úkolu vnějšímu subjektu.

V Bristolu proto nejprve na začátku celého procesu přípravy SUMPu vytvořili plán lidských zdrojů – zmapovali znalosti a dovednosti svých zaměstnanců, aby zjistili, jaké úkoly jsou schopni pokrýt sami a na co musí najmout externí odborníky. Když přijali nové zaměstnance, snažili se je co nejvíce integrovat do projektových multi-disciplinárních týmů.

To jim přineslo mimo jiné efekt, že se všichni členové týmu mohli od sebe navzájem učit i v dosud neznámých oblastech.

Ve Švédsku si města od 90. let 20. století vytýčují jako jeden z hlavních cílů snižovat podíl IAD a zvyšovat podíl chůze, cyklistiky a veřejné dopravy na dělbě přepravní práce. Přesto však podíl automobilové dopravy neustále narůstá. Studie, která zkoumala čtyři švédská města, ukázala, že tyto špatné výsledky mohou být částečně vysvětleny skrytými důvody, které souvisí se způsobem vzdělávání a práce dopravních odborníků, především jejich zaměřením na optimalizaci dopravního proudu. Tento cíl ovlivňuje funkční konstrukci silniční sítě, návrhy dopravních komunikací a další opatření k rozvoji silniční infrastruktury. Tento způsob práce vedl např. u cyklistické infrastruktury k tomu, že se zvýšila rychlost a plynulost cyklistické dopravy, ale nezvýšil se podíl cyklistů.

Bulharsko je na samém začátku sbírání zkušeností s tvorbou SUMPů. Prvním krokem je proto ukázat místním zastupitelům a zodpovědným pracovníkům na městských úřadech, jakou mají SUMPY přidanou hodnotu a že získaný efekt stojí za vynaložené úsilí a finanční prostředky. Důležité je jednoznačně zodpovědným odborníkům vysvětlit, že SUMP není „jen nějaký další plán“. Ještě větší bariéru pro tvorbu SUMP však v Bulharsku představují omezené finanční zdroje. Proto síť bulharských měst ENDURANCE vyvinula tlak na příslušné orgány na národní úrovni, aby se tvorba SUMPů stala jednou z hlavních priorit při čerpání Strukturálních fondů EU. Bulharská města tak při tvorbě a realizaci SUMPů spoléhají především na evropské prostředky.

Zpracováno s využitím článků ze Zpravodaje EPOMM ze dne 17. 11. 2014

-hbf-

Chytré semaforey dávají v Jihlavě přednost městské hromadné dopravě

V Jihlavě je spuštěn telematický systém, který zajišťuje plynulejší průjezd vozidel MHD přes křižovatky řízené semaforey. Fungování systému má pozitivní dopad na zkrácení nebo odstranění čekacích dob vozidel městské hromadné dopravy na světelně řízených křižovatkách. Zavedení systému je druhou etapou projektu s názvem Bezbariérové úpravy zastávek MHD a dopravní telematika pro preferenci MHD v Jihlavě.

Systém propojuje všechny křižovatky se světelným signalizačním zařízením (dále SSZ), všechna vozidla MHD a dispečink Dopravního podniku města Jihlavy. „Telematika sleduje pohyb vozidel ve městě a dokáže uspišit signál „volno“ pro pruh s vozidlem MHD, čímž zkracuje nebo odstraňuje čekací doby vozidel na „světlech“ a zajišťuje jejich přednostní plynulý průjezd křižovatkou,“ vysvětluje náměstek primátora pro oblast dopravy Jaroslav Vymazal. Systém ale také dokáže pozdržet vozidlo v zastávce pro prodloužení doby odbavení cestujících - než je zajištěn plynulý průjezd křižovatkou, může vozidlo chvíli počkat v zastávce, což např. umožní nastoupit i opozdílům. Systém tedy zpřesňuje dodržování jízdního řádu, zkracuje dobu jízdy, případně prodlužuje dobu pro nastoupení do vozu.

S projektem má Jihlava i kompletně modernizované světelné řízení všech křižovatek a vybudované nové SSZ na jednom z frekventovaných přechodů pro chodce u křižovatky Žižkova-Seifertova. Snižování čekacích dob a popojíždění vozidel na SSZ vede ke snižování spotřeby pohonných hmot (resp. el. energie) a poklesu emisí a hlučnosti s pozitivním dopadem na kvalitu života a životního prostředí ve městě.

„Telematika samozřejmě není absolutní preferencí městské hromadné dopravy, systém vždy musí vyhodnotit situaci tak, aby zcela

nezablokoval ostatní dopravu,“ doplňuje náměstek primátora Jaroslav Vymazal. „V některých městech je na komunikacích dostatek místa, že lze jeden celý pruh vyčlenit pouze pro hromadnou dopravu a tak ji před individuální dopravou preferovat. V Jihlavě i dalších městech jsou tyto možnosti minimální, proto se volí cesta telematiky,“ dodává náměstek.

Projekt byl podpořen dotací ve výši 85 % způsobilých výdajů z Regionálního operačního programu NUTS 2 Jihovýchod a navázal na první etapu realizovanou v roce 2010, jejímž předmětem byly bezbariérové úpravy 30 vybraných frekventovaných zastávek MHD v Jihlavě a která byla rovněž podpořena z ROP Jihovýchod, a projekty realizované Dopravním podnikem města Jihlavy zaměřenými na pořízení bezbariérově přístupných vozidel MHD a moderního odbavovacího systému.

Celkové náklady projektu dosáhly 20.615 tis. Kč, způsobilé výdaje projektu: 18.458 tis. Kč, celková předpokládaná výše dotace ROP 15.618 tis. Kč, dodavatel z výběrového řízení byla společnost CROSS Zlín, a. s.

*Zdroj: Tisková zpráva Magistrátu města Jihlavy
Fotky: zdroj: archiv MMJ*

V Basileji proběhlo úspěšné testování preference cyklistů na křižovatkách

Ve švýcarské Basileji probíhalo od poloviny června 2013 testování „semaforů přátelských k cyklistům“, a to na čtyřech světelných křižovatkách. Na třech z nich dovolují semaforu cyklistům odbočit vpravo během červené a na čtvrté křižovatce mohou cyklisté přejet silnici spolu s chodci během zelené pro chodce.

První typ opatření byl instalován na křižovatkách Steinengraben / Kanonengasse, Steinengraben / Leonhardsstrasse a Klingelbergstrasse / Schanzenstrasse. Ty byly označeny speciální dopravní značkou, která ukazuje žluté kolo a šipku vpravo na černém podkladě. Druhý typ opatření se nachází na křižovatce Mülhauserstrasse / Elsässerstrasse.

Cyklisté mohou přejít během zelené pro chodce, pokud zohlední přednost chodců. Žlutě blikající semafor se symbolem jízdního kola dovoluje cyklistům opatrné přejetí křižovatky na červenou. Pokud žlutý semafor s jízdním kolem vedle červené neblinká, musí cyklisté zůstat stát. Křižovatky byly pro testování vybrány tak, aby pokryly různé dopravní situace. Důraz byl kladen především na bezpečnost všech účastníků silničního provozu. Na experiment bylo vyčleněno 60 tis. švýcarských franků.

Výsledky pilotní studie jsou veskrze pozitivní. Z tohoto důvodu bude místní odbor pro výstavbu a dopravu žádat o změny ve švýcarské federální legislativě, aby mohly být tyto úpravy ve světelné signalizaci instalovány permanentně.

Ukázalo se, že cyklisté aktivně využívali možnosti obou typů opatření. Došlo k výraznému snížení konfliktů mezi cyklisty a motorovou dopravou a obě opatření byla akceptována i chodci. Během testování nedošlo k žádné nehodě. Opatření ve svém důsledku přinesla benefity i pro řidiče automobilů, protože žádní cyklisté jim nekomplikovali řízení během zelené, neboť ti už dávno odbočili během červené. Navíc došlo během pilotního provozu k méně porušení pravidel silničního provozu zvláště v blízkosti cyklistických pruhů.

Zdroj: <http://www.bs.ch/news/2014-09-22-mm-61104.html>

Foto: zdroj: <http://www.bs.ch/news/2014-09-22-mm-61104.html>

-hbf-

CIVINET Španělsko a Portugalsko podporuje inteligentní dopravní systémy

Na svém květnovém setkání přijalo 28 členů CIVINETu Španělsko a Portugalsko deklaraci k podpoře zavádění inteligentních dopravních systémů (ITS) ve svých městech. Deklarace zahrnuje závazek zavádět

opatření na podporu ITS s využitím spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem, podpořit výměnu zkušeností mezi městy a inteligentní využívání zdrojů.

Setkání také poskytlo příležitost předvést nové technologie spojené s mobilitou, mimo jiné způsoby integrace inteligentních telefonů s ITS a předávání aktuálních informací týkajících se jízdních řádů veřejné dopravy pasažérům. Účastníci semináře si také vyslechli prezentaci města Rivas Vaciamadrid, které získalo ocenění v evropské soutěži o nejlepší plány udržitelné mobility za rok 2013.

Zdroj: www.eltis.org

Foto: zdroj: www.eltis.org

-hbf-

Jak se stát městem přátelským k rodinám

Děti jsou považovány za „indikátory“ zdravých měst. Pokud může městem jet na kole bezpečně pětileté dítě, pravděpodobně se bezpečně budou cítit i další cyklisté. Pokud je hromadná doprava dostupná a bezpečná tak, že rodiče mohou nechat jezdit své dospívající děti samotné i v noci, podobně ji budou používat i další cestující.

Za znaky „měst přátelských k rodinám a dětem“ je považováno: dostatečná nabídka cenově dostupného bydlení dostatečně velkého pro rodiny s dětmi, výstavba taková, která umožňuje existenci dvorů, ulice, které nabídnou ochranu vravrajícím batolatům před rychlými automobily, autobusy, které umožní převážení dětských kočárků, a veřejná prostranství, která jsou příjemná pro rodiče i děti.

Tomuto zajímavému tématu je věnována série článků na http://daily.sightline.org/blog_series/family-friendly-cities/.

-hbf-

Paříž chce do roku 2020 zakázat vjezd automobilů s naftovými motory do centra

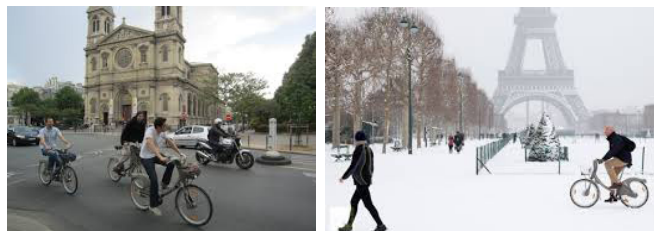
Starostka Paříže chce do roku 2020 odsunout z centra města vozidla jezdící na naftu a zřídit v centru pěší zóny. Nákladní automobily budou zakázány na území celé Paříže (s výjimkou zásobování). Cílem Anne Hidalgové, která v letošním roce vystřídala ve funkci pařížského starosty Bertranda Delanoëa taktéž ze Socialistické strany, je snížit znečištění ovzduší. S experimentem se začne o víkendech. Výjimku budou mít vozidla rezidentů, záchranné služby a zásobování.

Jak své rozhodnutí zdůvodňuje starostka Hidalgová, „již dnes 60 % Pařížanů nevlastní automobil (v roce 2001 to bylo jen 40 %) a tento podíl dále rychle narůstá. Francie má největší počet diesellových vozidel na silnicích z celé Evropy. I když jsou naftové motory efektivnější než benzínové, emitují více polutantů včetně rakovinotvorných pevných částic.“ Nová starostka dále uvedla, že Pařížané jsou vystaveni vážným zdravotním rizikům, což způsobuje, že se v průměru dožívají o šest až sedm měsíců méně, než lidé, kteří nejsou vystaveni takovému úrovním znečištění. 84 % obyvatel Paříže považuje boj se znečištěním za prioritu a 54 % jich podporuje zákaz vjezdu naftových vozidel do města.

Starostka Paříže dále plánuje snížit počet turistických autobusů a navýšit počet elektrických dodávek v městském car-sharingovém

systému. Budou také zavedeny finanční pobídky na nákup environmentálně příznivějších automobilů.

Ve své kampani se Anne Hidalgová hlásila dále k plánům na rozšíření tramvajové sítě, k rozvoji populární půjčovny kol Vélib' a systému Autolib', nové turistické nabídky Paris by Scooter, či rozšíření pěších zón a zdvojnásobení nabídky cyklistické infrastruktury. Dalším jejím ambiciózním plánem je přebudovat část Avenue Foch na park.

Zdroj: BBC, viz <http://www.bbc.com/news/world-europe-30368504>

-hbf-

Změna priorit v evropském výzkumném programu Horizont 2020

Evropská komise (EK) podle zprávy „Research Europe“ ze dne 6. 11. 2014 plánuje změnu priorit a struktury pracovních programů v rámci Horizontu 2020 (Horizont 2020 – osmý rámcový program pro výzkum a inovace EU) na období let 2016-2017. Z období 2014-2015, kdy bylo 12 priorit, jich zůstane šest: digitální bezpečnost, „chytrá“ města (smart cities), energetická efektivita, nízkouhlíková energetika, ochrana vod (blue growth) a bezpečnost zásobování potravinami. K nim přibudou tři nové priority: propojení vestavěných zařízení s Internetem (Internet of Things), automatizovaná silniční doprava a přístup k udržitelné průmyslové produkci nazývaný „cirkulární ekonomika“.

Těchto devět priorit bylo vybráno tak, aby co nejvíce podpořily evropské cíle: ekonomický růst a zaměstnanost, rozvoj jednotného trhu a zajištění dodávek energie.

EK také slibuje větší roli společenských věd v letech 2016 a 2017. Netechnickým řešením problémů by měla být věnována větší pozornost. Řada společenských změn je totiž významně ovlivněna lidským chováním, které je stále nedostatečně probádáno. Očekává se také, že pracovní programy Horizontu 2020 v tomto období budou aktivněji vyzývat k účasti mimoevropských zemí.

Tento plán Evropské komise vychází z doporučení Poradních skupin pro Horizont 2020 a veřejných konzultací a stále se ještě může změnit.

V rámci programu Horizont 2020 jsou mimo jiné podpořeny aktivity iniciativy CIVITAS podporující inovativní opatření v městské dopravě.

Zdroj: http://www.researchresearch.com/index.php?option=com_news&template=rr_2col&view=article&articleid=1347760

-hbf-

Guinnessův dopravní rekord v San Diegu

Jeden z lehkých příměstských vlaků v San Diegu vyrobený firmou Siemens získal v červenci 2014 nový světový Guinnessův rekord – ujel nejdelší vzdálenost na jedno nabití baterie. Vlak S70 ujel 24,6 km během 24 hodin na jedno nabití baterie.

Zdroj: <http://www.globalrailnews.com/2014/11/10/san-diego-tram-sets-guinness-world-record/>

-hbf-

Jak se stát členem CIVINET

Žádost o členství je podmíněna zasláním:

- vyplněné přihlášky,
- deklarace zájmu stát se členem CIVINET na hlavičkovém papíru subjektu žádajícího o členství,
- dalších dokladů prokazujících rozhodnutí a oprávněnost rozhodnutí příslušného orgánu žadatele stát se členem CIVINET (v případě obcí/měst výpis usnesení rady nebo zastupitelstva o pověření osoby zastupovat město/obci a výpis usnesení zastupitelstva o schválení podání žádosti o členství)

na sekretariát CIVINET (Sekretariát CIVINET, Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., Líšeňská 33a, 636 00 Brno) a elektronicky na e-mailové adresy:

radomira.jordova@cdv.cz a hana.bruhova@cdv.cz.

Rozlišujeme dva typy členství:

Řádné členství

s právem hlasování mohou získat místní samosprávné autority z České a Slovenské republiky, které mají zájem a jsou schopny se zapojit do Iniciativy CIVITAS.

Přidružené členství

je otevřeno asociacím, výzkumným centrům, univerzitám a dalším organizacím, které mají odborný zájem o udržitelnou městskou dopravu.

Kalendárium: Události v roce 2015

Události organizované CIVINETem ČR a SR:

Začátek února 2015, Ústí nad Labem: Exkurze do Ústí nad Labem s cílem představit zkušenosti města s projektem CIVITAS, přípravou Generelu udržitelné dopravy a materiálů a analýz pro Generel, propagací MHD a podporu vozíčkářů při jejich pohybu po městě. Účast je zdarma. Informace s přihláškou najdete začátkem ledna na internetových stránkách CIVINETu <http://www.cdv.cz/civinet-sit-k-udrzitelne-mobilite-ve-mestech/>.

24. 3. 2015, Brusel: Setkání politických zástupců jednotlivých CIVINETů s členy Evropského parlamentu.

30. 3. 2015, Praha: Česko-slovenská konference «Integrované plánování a plány udržitelné městské mobility» (společná akce CIVINETu a evropského projektu ENDURANCE). Na této konferenci přivítáme domácí i zahraniční odborníky – mimo jiné zástupce Evropské komise Isabellu Maës či experta na udržitelnou dopravu z Velké Británie Davida Blackledge. Účast je zdarma, tlumočení zajištěno. Konference bude spojena s **Valnou hromadou CIVINETu**. Více informací s pozvánkou a přihláškou budou k dispozici na internetových stránkách CIVINETu <http://www.cdv.cz/civinet-sit-k-udrzitelne-mobilite-ve-mestech/>.

31. 3. 2015, Praha: Setkání Řídící rady CIVINETu a ustavení Politické rady CIVINETu.

14. - 15. 4. 2015: Exkurze za inspirativními dopravními řešeními do Zurichu (v případě, že získáme finanční podporu na tuto akci). Akce připravovaná společně se CIVINET Slovensko a Chorvatsko a CIVINET německy mluvící. Zástupci města Zurich představí účastníkům svoji dopravní politiku do roku 2025, městskou politiku parkování a program mobility pro firmy, opatření na podporu cyklistické a městské hromadné dopravy, budovy bez automobilů a další inspirativní témata a opatření. Účast na exkurzi bude přednostně nabídnuta členům CIVINETu či vážným zájemcům o členství. Více informací s pozvánkou a přihláškou budou k dispozici

na internetových stránkách CIVINETu <http://www.cdv.cz/civinet-sit-k-udrzitelne-mobilite-ve-mestech/>.

Červen 2015: Dvoudenní exkurze za plány městské mobility do Francie (v případě získání finančních prostředků na tuto akci). Více informací bude k dispozici na internetových stránkách CIVINETu.

Září 2015: Exkurze a konference v Klagenfurtu (Rakousko) věnovaná elektromobilitě (v případě získání finančních prostředků na tuto akci). Více informací bude k dispozici na internetových stránkách CIVINETu.

Říjen 2015, Brno: Setkání Řídící rady CIVINETu.

Události CIVITAS v Evropě:

Jak propagovat elektromobilitu na místní úrovni? Seminář a exkurze do Cách, 10. 2. 2015

Město Cáchy představí v rámci projektu DYN@MO své aktivity týkající se elektromobility – infrastrukturu na dobíjení baterií, sdílení elektrokol, sdílení elektrovozidel, elektrovozidla v hromadné dopravě. Více informací a registrace zde <http://www.civitas.eu/content/how-promote-electric-mobility-local-level-aachen-workshop-and-study-tour-electric-mobility>.

Mezinárodní seminář o podpoře cyklistiky (International Seminar on Cycling Policies), Málaga, 25. – 27. 2. 2015

Seminář se zaměří na měkká a tvrdá opatření na podporu cyklistiky. Počítá s účastí zástupců různých měst jako Utrecht a Gent, Stuttgart, Tel-Aviv, Brno a se zástupci CIVINETu Španělsko a Portugalsko (Burgos, Madrid, Torres Vedras, Coruna). Seminář bude doplněn o exkurzi po dopravních opatřeních implementovaných v Málaze. Více informací včetně programu najdete zde <http://civitas.eu/content/international-seminar-cycling-policies-and-peer-review-exercise-conjunction-civinet-spain-0>.

Výzva k podávání grantových žádostí k podpoře z Fondu aktivit projektu CAPITAL, duben 2015

Cílem Fondu aktivit projektu CAPITAL je podpora předávání zkušeností v oblasti udržitelné městské mobility mezi evropskými městy.

V pohybu – konference o cyklistice a konektivitě, Belfast, 30. 4. 2015

CIVINET Velká Británie a Irsko pořádají tuto konferenci u příležitosti spuštění schématu sdílení veřejných kol v Belfastu. Konference se zaměří na možnosti rozvoje opatření k podpoře cyklistiky a na roli cyklistiky a udržitelné dopravy v obnově městských oblastí. Budou představeny případové studie z Belfastu, Dublinu a Bathu a cyklistická strategie Severního Irsku. V rámci konference bude uskutečněna také cyklojízda Belfastem. Více informací jsou k dispozici na <http://www.civitas.eu/content/move-conference-about-cycling-and-connectivity#sthash.ppuO5bdl.dpuf>.

CIVITAS Fórum, Ljubljana, září 2015

13. výroční konference organizovaná jako součást evropské iniciativy CIVITAS. Jejím cílem je přivést dohromady členská města CIVITAS Fóra a CIVINETů, městské plánovače, odborníky na městskou mobilitu a politiky, aby prezentovali a diskutovali dopravní opatření a politiky k udržitelné městské mobilitě.

Ostatní události v ČR a SR:

Národní Cyklokonference, Olomouc, duben 2015

Motto konference: Pokud nepochopíš širší kontext, pak nemůžeš ani pochopit cyklistickou dopravu. Konference bude zaměřená na téma udržitelné mobility a jak toto téma komunikovat.

Ostatní události v Evropě:

Online tréninky – práce s modelem HEAT v roce 2015

Model HEAT (jeho vznik byl podpořen Světovou zdravotnickou organizací) je určen k odhadům dopadů cyklistiky a chůze na zdraví a životní prostředí. Jeho výstupy mohou být použity např. pro

kalkulaci nákladů a přínosů pěší a cyklistické infrastruktury. Online tréninky i model HEAT jsou zdarma.

Termíny tréninků v angličtině: 13.1. ve 13:00, 3.2. v 15:00, 25.3. v 15:00 hod.

Termíny tréninků v němčině: 15. 1. ve 14:00 hod.

Více informací je k dispozici zde <http://www.heatwalkingcycling.org/index.php?pg=training&id=>

První seminář SmartMove: Proaktivní marketing pro udržitelnou venkovskou mobilitu, Krakov, 21. 1. 2015

Na semináři budou prezentovány inovativní formy marketingu k podpoře využívání hromadné dopravy ve venkovských a příměstských oblastech. Účast na semináři je zdarma. Pořadatelé vybraným účastníkům proplatí náklady cesty. Více informací na www.smartmove-project.eu.

Transport Ticketing & Passenger Information event, Londýn, 27. – 29. 1. 2015

Každoroční setkání evropské komunity podporující hromadnou dopravu se uskuteční v Londýně k tématům rozvoje chytrých jízdenek a informací pro pasažéry. Více na: <http://civitas.eu/content/transport-ticketing-passenger-information-event#sthash.Ntp0WvSk.dpuf>.

CODATU XVI. konference „Energetika, klima a výzvy znečišťování životního prostředí: role městských dopravních politik v rozvojových zemích“, Istanbul, 2. 2. – 5. 2. 2015

Konference se bude věnovat možnostem městské mobility při snižování emisí skleníkových plynů. Více informací najdete zde <http://www.codatu2015.org/en/>.

Třetí evropské fórum elektromobility, Brusel, 25. 2. – 26. 2. 2015

Již potřetí budou tři projekty prezentovat své výsledky týkající se elektromobility: pro automobily (Green eMotion), městské autobusy (ZeEUS) a nákladní dopravu (FREVUE). Více informací najdete zde <http://zeeus.eu/events/3rd-european-electromobility-stakeholder-forum>.

Pf 2015

Příjemné prožití vánočních svátků,

hodně zdraví, štěstí a úspěchů

v novém roce přeje

www.cdv.cz

CENTRUM
DOPRAVNÍHO
VÝZKUMU

Kontakty

Sekretariát CIVINET

Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.

Líšeňská 33a

636 00 Brno

e-mail: radomira.jordova@cdv.cz
hana.bruhova@cdv.cz

Více informací o CIVINET vč. přihlášky do CIVINET a deklarace zájmu o členství je k dispozici na internetových stránkách www.cdv.cz nebo <http://www.civitas.eu/civinet/civinet-czech-and-slovak-republics>.

O CIVINET Česká a Slovenská republika

Spolek CIVINET Česká a Slovenská republika byl zapsán do spolkového rejstříku 15. listopadu 2014, IČO 03519996. Jedná se o síť měst a obcí se zájmem o udržitelnou mobilitu a inovativní řešení v dopravě.

Jde o jednu z deseti sítí CIVINET, které působí na území EU.

O zpravodaji CIVINET Česká a Slovenská republika

Tento elektronický čtvrtletník slouží k informování všech zájemců o udržitelnou městskou mobilitu. Nabízí informace o vývoji v oblasti udržitelné mobility, o iniciativě CIVITAS a politikách Evropské komise. Příspěvky pochází od členů a sekretariátu CIVINET Česká a Slovenská republika a dalších evropských sítí CIVINET.

Členové redakční rady: Mgr. Radomíra Jordová, Ing. Mgr. Hana Brůhová-Foltýnová, PhD., Ing. Zbyněk Sperat, PhD.

Poděkování

Tato publikace vznikla v rámci evropského projektu CAPITAL, který je financovaný ze 7. Rámcového programu EU pro výzkum a technologický rozvoj.

Názory zde prezentované jsou názory autorů a nemusí nutně odrážet pohledy Evropské komise nebo projektu CAPITAL.

Uzávěrka tohoto čísla: 15. 12. 2014

THE CIVITAS INITIATIVE
IS CO-FINANCED BY THE
EUROPEAN UNION

Zpravodaj - prosinec 2014